Lahari Communique

NEWS LETTER FOR PRIVATE CIRCULATION AMONG THE LEGAL FRATERNITY

Volume 17 May 2005 Part 2

News Panorama

❑ Former South African President Nelson Mandela, has filed a law suit claiming damages against his former lawyer of Indian origin Ismael Ayob and a South African businessman Ross Calder for allegedly swindling millions of dollars by illegally using his name and selling art work recalling his long years in prison. "My name and reputation will continue to be harmed by the injurious and unlawful actions" Mandela said in an application to the Johannesburg High Court claiming interim injunction against the Defendants.

❑ The *Italian Supreme* Court recently ordered that an impotent husband must pay damages to his divorced wife. However, the court said the amount of damages will be settled by a lower court in Sicily. One Christina S was married to an Italian who had failed to disclose that he was an impotent. When the husband would not consummate the marriage the wife got the marriage annulled in 1990. Thereafter she claimed damages saying that she had been robbed of her right to sexuality and the promise of a family. Her claim was rejected by the lower court as well as the High court. Overturning the judgments of the courts below the SC held that "her fundamental right was eroded to fully realise a family, as a woman and a wife and eventually as a mother.

❑ On 16-5-05 the Kuwaiti Parliament adopted a bill providing for voting right to women. The bill also provides for women to contest in elections to the Parliament.

Appointed

By a notification dated 24.5.2005 the following Advocates are appointed as Govt. Advocates, Additional Govern ment Advocates and High court Govt. Pleaders.

Government Advocates: Sri M. N. Seshadri, Sri V. Y. Kumar and Sri S. Prakash Setty; Addl. Govt Advocates: Sri (Prof) Chandrasekharaiah, Sri A. G. Shivanna, Sri Huleppa Herur, Sri Shashidhar Karmadi, Smt. S. Sujatha, Sri Rudramuni, Sri M. Keshava Reddy, Sri B. Veerappa, Smt. Nilophar Akbar, Sri M. Narayanappa; Government Pleaders in High court : Sri R. Kumar, Smt. Sheela Anish, Sri Rajendra Desai, Sri Nadiga Shivanandappa, Sri T. K. Vedamurthy, Smt. Rashiunnisa, Smt. Asha Kumbarageri Mutt, Sri R. K. Hatti, Sri Sathish Girji, Sri Lakshminarayana Reddy, Sri Bharamagowda B Gowdar, Sri Aparajitha Ariga, Sri C. Venkatapathi, Smt. Ramadevi, Sri Ananda Navaligimutt, Sri Honnappa, Sri Siddagangaiah, Sri Sathyanarayana Singh, Smt. Sharada.

Campus Watch

Mr. Devranjan Mishra, a student of the National Law School of India University (NLSIU) reportedly broke a Guiness record by memorising and reproducing the names of 100 random objects with eight misses. The current record for memorising objects is held by Justin Hardly, a British national, who made a record of repeating 57 objects in order on Oct. 28,2002 in UK. A native of Rewa in MP, Devranjan Mishra is the son of a lawyer. He broke the record on 22-5-05 amidst cheers from his peers on the occasion of the annual day of the University. Dr. A. Jayagovind, Director NLSIU, Sri Uday Holla, Senior Advocate, Professors and students were present to witness the record breaking event.

Know this

With effect from 9-5-2005 Rs. 5/- welfare stamp is to be affixed on each IA. Rs. 10/- worth welfare stamp is to be affixed on each vakalath.

Notaries Association

In the general body meeting of the Association of Notaries of Karnataka held on Sunday, the 24th April 2005 at Metropolitan club hall has elected the following office bearers : Sri V. Prabhakara Hegde (Udupi) : President; Sri H. S. Renuka Prasad (Bangalore) : Working President; Sri S. S. Reddy (Yadgiri) and Smt. Hemavathi (Mysore): Vice Presidents; Sri Nagabhushan (Mysore): Treasurer; Sri Suresh Babu (Mysore); General Secretary; Sri V. Rangaramu (Bangalore); Sri V. Mohan (Bangalore), Smt. B. Prema Kumari (Srirangapatna), Sri N. D. Ballal (Magalore) and Smt. Malathi Kulakarni (Belgaum): Secretaries. The meeting authorised the office bearers to select the district representatives and authorise them to organise the District committees in the representative district.

Books released

❑ A book titled as "the commentary on the Karnataka Rent Act, 1999" authored by Prof. V. Narayana Swamy, released at Dharmastala. The book is published by the Jagadish Publications contains about 162 + xxii pages and priced at Rs. 150/-. The case laws are brought up to date as on March 2005.

❑ A book titled as "the Karnataka Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prohibition of Transfer of Certain Lands) Act, 1978 and Rules 1979" authored by Prof. V. Narayana Swamy, released recently at Sri Nanjundeswara Temple, Nanjanagud. The book is published by MJS Publica tions, Basaveswaranagar, Bangalore, contains 140 + xvi pages and priced at Rs 125/-. This book contains comments and case laws as on April 2005.

Around the Courts

Constitutional Law

❑ **Article 19(1) (c) of the Constitution – Parsis have a fundamental right to form an association.**

In a judgment delivered on April 19, 2005 a bench of the Supreme Court comprising Mr. Justice B. N. Agrawal and Mr. Justice P. K. Balasubramanyan, upheld the power of a Co-operative Housing Society to restrict its membership to a particular class of people and allotment of flats to its members. A co-operative housing society of the Parsi community had challenged the Gujarat High Court verdict that the restriction in bye laws of the society to the effect that the membership would be limited only to persons belonging to the community would be unfair restriction. While setting aside the High Court judgment the apex court said "unless appropriate amendments are brought to various Co-operative societies Acts incorporating a policy that no society shall be formed or if formed, membership in no society will be confined to persons of particular persuasion, religion, belief or region it could not be said that a society would be disentitled to refuse membership to a person who is not dully qualified to be one in terms of its bye-laws."

❑ **Appointment of former CBI Director as a member of National Human Rights Commission cannot be quashed on the basis of public displeasure;**

In a landmark judgment a division bench of the Supreme Court comprising Mr. Justice N. Santhosh Hegde, Mr. Justice B.P. Singh and Mr. Justice S. B. Sinha. Upheld the appointment of former CBI Director P. C. Sharma, as a member of National Human Rights

See page ... 3

The Karnataka Advocate's Welfare Fund (Amendment) Act 2002

(Came into Force with effect from 15th April 2005)

An Act further to amend the Karnataka Advocate's Welfare Fund Act, 1983.

Whereas it is expedient further to amend the Karnataka Advocate's Welfare Fund Act, 1983 (Karnataka Act 2 of 1965) for the purposes hereinafter appearing;

Be it enacted by the Karnataka State Legislature in the fifty-third year of the Republic of India as follows:-

1. Short title and commencement : (1) This Act may be called the Karnataka Advocate's Welfare Fund (Amendment) Act. 2002.

(2) It shall come into force on such date as the State Government may be notification appoint and different dates may be appointed for different provisions of this Act.

2. Amendment of Section 2:- In section 2 of the Karnataka Advocates Welfare Fund Act. 1983 (Karnataka Act 2 of 1985) (hereinafter referred to as the principal Act.)

(1) after clause (d), the following clause shall be inserted, namely.

"(d1) "chairman" means the chairman of the Trustee Committee."

(2) in clause (e), for the words "unmarried minor" the word "minor" shall be substituted.

(3) in clause (m), the words, figures and brackets "and includes deemed voluntary suspension of practice referred to in sub-section (4) of section 16" shall be inserted at the end.

3. Amendment of section 4 – In section 4 of the principal Act, in sub-section (3), -

(i) for clauses (a) and (b), the following clauses shall be substituted Namely:

(a) The Chairman of the Bar Council who shall be the chairman of the Trustee Committee ex-officio:

(aa) The Advocate General of Karnataka who shall be a member Ex-officio.

(b) The Secretary, Department of Law, Government of Karnataka who shall be a Member Ex-officio.

(ii) for clause (e) the following shall be substituted, namely,

"(e) the Vice Chairman of the Bar Council who shall be the Treasurer of the Trustee Committee – Ex-officio."

4. Amendment of section 6. – In section 6 of the principal Act, in sub-section (1), for the words "three months" the words "one month" shall be substituted.

5. Amendment of section 9- In section 9 of the principal Act, in sub section (2), in clause (c) for the words "five months" the words "three months" shall be substituted.

6. Amendment of section 11- In section 11 of the Principal Act, in clause (d), for the word "Treasurer" the word "Chairman" shall be substituted.

7. Amendment of section 15- In section 15 of the principal Act, -

(1) in sub-section (1), the words, figures and brackets "other than an Advocate coming under proviso to sub-section (5) of section 16" shall be omitted;

(2) in sub-section (1A) to the words "late fee of rupees ten per month or part of a month subject to a maximum of rupees one hundred" the words, "late fee of rupees twenty per month or part of a month" shall be substituted.

8. Amendment of section 16- In section 16 of the principal Act,-

(1) in sub-section (1) for the words "rupees one thousand"

See page ... 3

The Constitutional Perspectives of Judicial Reform

from last issue **C. B. Srinivasan, Advocate**

Two questions arose and the opinions differed. The first was, in case of conflict, whose decision has to be final, that of the Election Commission or that of the State government? the second was the power of the Court to interfere in the election process. The majority of four judges said this regarding the first question.

"... the Government of Haryana is undoubtedly in the best position to assess the situation of law and order in areas within its jurisdiction and under its control. But the ultimate decision as to whether it is possible and expedient to hold the elections at any given point of time must rest with the Election Commission .... apart from the means to the knowledge of the situation of law and order in Punjab and Haryana, which the Election Commission would have, the Chief Secretary of Haryana had personally apprised the Chief Election Commissioner as to why the State Government was of the view that the elections should be postponed until the Parliamentary Elections. We See no doubt that the Election Commission came to its decision after bearing in mind the pros and cons of the whole situation. It had the data before it. It cannot be assumed that it turned a blind eye to ......".

The dissenting note was this

"......The Election Commission appeared to have been altogether oblivious to the dimensions as regards the bonafide apprehension pertaining to the life and security of the National ;eaders who might address public meetings, the candidates, the officers engaged in election work, and the voters. The danger was further aggravated in the face of open threats held out to the lives of the National Leaders of different political parties. What is more, the Election Commission has shown total unawareness of the circumstances that public meetings were prohibited under section 144 of the Code of Criminal procedure on the constituency going to the polls .... learned counsel for the Election Commission, though repeatedly requested, is unable to point out either from the affidavit filed on 18th, or from the additional affidavit filed on the 19th, that the aforesaid factors were taken into reckoning by the aforesaid factors were taken into reckoning by the Commission ..... by what process of self-hypnotism did the Election Commission convince itself that free and fair elections could be held even when public meetings were banned in the constituency? How, and by what process ot ratiocination did the Election Commission convince itself that free elections could be held in a situation where the candidate would consider it hazardous to contest or to indulge in election propaganda, and even voters would be afraid to vote? If the Election Commission had any idea as to how the hurdles could be crossed and problem resolved, it has chosen not to reveal its perception of the matter. The Election Commissioner perhaps has good answers. But his silence is the only answer which has been given by the Commission as also its counsel on this aspect. "I Know my job and it is none of the business of the courts" seems to be its attitude....."

It is a matter of considerable surprise that the Supreme court judges do not concur on a vital question of fact. The 'Jury' when that system was prevalent was required to discuss till it reached unanimity. Cannot the Supreme Court do so?

In this very case the majority of judges laid down guidelines for public officers.

They said: ".......on an important issue such as the holding of an election, which is of great and immediate concern to the entire political community, there can be no question of any public official standing on prestige, an apprehension which was faintly projected in the State's arguments. A sense of realism, objectivity and non-alignments must inform the decision of the Election Commission on the issue."

With the greatest respect to the Supreme Court, is this not a dictum for introspection by the court itself? The highest intellectual minds, with deep and varied knowledge of matters of life and activity assume the seat of the Supreme Court. On facts, if the Supreme Court itself cannot achieve unanimity, ordinary minds fail to expect lesser mortals to follow the instructions. The citizen's expectation of the Supreme Court's expectation of the behavior of the highest public official is belied.

Notice the divergence, on the majority of four judges said,

"The fact that the election process was imminent is only one reason for our saying that the High Court should have refused its assistance in the matter........... it was not in the power of the High Court to decide whether the law and order situation in the State of Punjab and Haryana is such as not to warrant or permit the holding of the bye-election. It is precisely in a situation like this that the ratio of the West Bengal poll case would apply in its full rigour".

See page 4

Around the courts

From page 1

Commission. While rejecting a PIL challenging Sharma's appointment the apex court held that "if public displeasure or perception were to be the yard stick to exclude people from holding Constitutional or statutory offices then many such posts in the country may have to be kept vacant. The court held that public perception or public opinion has no role to play in deletion of an otherwise eligible person have becoming a member of the commission under the NHRC Act. The court observed "there is no barometer to gauge the perception of people."

It is pertinent to state here that originally the petition was heard by a bench of the court comprising Mr. Justice Y. K. Sabharwal and Mr. Justice D. M. Dharmadhikari which gave a split verdict. While Justice sabharwal was against the appointment, Justice Dharmadhikari upheld it. Subsequently the matter was referred to a three judge bench.

❑ **A State has the requisite jurisdiction to oversee administration of a temple subject to articles 25 and 26 of the Constitution of India;**

❑ In a recent-Judgment the supreme court has held that the State has power to oversee administration of a temple. The apex court has dismissed a petition seeking to debar all 'Hindu' Ministers of the former leftiest government in Kerala from nominating members to the managing committee of Guruvayoor Devaswam.

Upholding a 1999 Kerala High court order, a bench comprising Justice H. K. Sema and Justice S. B. Sinha said "to debar all 'Hindu' ministers of leftiest government from nominating members to the managing committee of the Guruvayoor Devaswam, will lead to a stalemate in the management of the Devaswam."

Observing that "the management of the temple primarily is a secular act, it said "indisputedly, the State has requisite jurisdiction to oversee administration of a temple subject to articles 25 and 26 of the Constitution of India.

Company Law

❑ **Companies can be prosecuted for fraud – but there cannot be sentenced and only fined;**

In a major decision the Supreme Court by a split verdict (3:2), delivered on 5-5-2005, ruled that in cases pertaining to income tax and financial irregularities companies could no more claim immunity from prosecution. This judgment over ruled a previous judgment of the apex court which had held that companies would not be liable for prosecution as they could not be sentenced to imprisonment. Mr. Justice Arunkumar said the companies did not enjoy any immunity from prosecution. Writing the majority judgment Justice K. G. Balakrishnan held that although the companies, not being natural persons could not be imprisoned, they could face fines. Mr. Justice M. Dharmadhikari was the other judge who constituted the majority. Mr. Justice N. Santhosh Hegde and Mr. Justice B. N. Srikrishna wrote the dissenting judgment.

Labour Law

❑ **The right of management of an organisation to transfer an employee to any place in the world – upheld;**

During the third week of May 2005 the Delhi High court has held that the management of an organisation could transter an employee to any place in the world. The High court setaside the order of the industrial tribunal saying that petitioner H. N. Kaul, a special correspondent of news agency Press Trust of India (PTI) could be posted at Cairo in Egypt.

The tribunal had set aside the transfer order of Kaul by the PTI management to group IB post at Cairo, even though he was a group IA Journalist.

The PTI management had transferred Kaul to Cairo on May 4, 1983 as foreign correspon dent, a post falling in Group 1B, to which a journalist 1A could not be posted without his consent, alleged the petitioner in his plea. The PTI had objected to the petition saying that the manage-ment had the right to post any of its journalist at any place.

Obituary

We report with regret, that

❑ On 14.5.05 N. D. Suryanaryana, Advocate from Mayo Hall unit, passed away at Bangalore.

❑ on 24.5.05 H. S. Mohan Krishna (45) Advocate, passed away at Bangalore.

The Karnataka Advocate's Welfare Fund (Amendment) Act 2002

From page 2

and "rupees fifty thousand" the words "rupees three thousand" and "rupees one lakh fifty thousand" shall, respectively be substituted.

(2) in sub-section (4), after the second proviso, the following proviso shall be inserted, namely:-

"Provided also that an Advocate who is enrolled as an Advocate and has become member after the First day of April, 1997 shall file declarations in the prescribed form during the last month of fifth and tenth year of his becoming member, failing which he shall be deemed to have voluntarily suspended practice for the purpose of this section immediately after the last date of the last month of fifth year or tenth year, as the case may be."

(3) in sub-section (5)-

(a) for the words "rupees fifty thousand "the words "rupees one lakh and fifth thousand "shall be substituted.

(b) in the proviso, the following shall be inserted at the end, namely:-

"but such member shall be paid an amount at the rate of rupees two thousand for every completed year of practice".

9. Amendment of section 22- In section 22 of the principal Act, in sub-section (1). for the words. "five rupees" the words "five rupees or ten rupees " shall be substituted.

10. Amendment of section 23. - In section 23 the principal Act,

(1) in sub-section (1), for the words "one welfare fund stamp" the words "welfare fund stamps of the value of rupees ten" shall be substituted:

(2) After sub-section (1), the following shall be inserted namely:-

"(1A) Every Advocate shall affix welfare fund stamp of rupees five on every imerim application filed in all the proceedings."

11. Amendment of section 23A:- In section 23A of the principal Act, in sub-section (1), for the words "rupees two thousand five hundred per year" the words "rupees five thousand in every financial year shall be substituted:

(2) In sub-section (2), for the words "repuees twenty five per month or part of the month subject to a maximum of rupees five hundred" the words " rupees two hundred and fifty per month or part of a month "shall be substituted.

The Karnataka Advocates Welfare Fund (Amendment) Act, 2004

(Received the assent of the Governor on the Fifth day of May, 2005)

An Act further to amend the Karnataka Advocates Welfare Fund Act, 1983.

Whereas it is expedient further to amend the Karnataka Advocates Welfare Fund Act, 1983 (Karnataka Act 2 of (1985) for the purposes hereinafter appearing;

Be it enacted by the Karnataka State Legislature in the fifty-fifth year of the Republic of India as follows :-

1. Short title and commencement :- (1) This Act may be called the Karnataka Advocates Welfare Fund (Amendment) Act, 2004.

(2) It shall come into force on such date as the state Government may be notification appointed for different provisions of this Act.

See page ... 4

Congratulations

Master P. Raghu son of Sri S. G. Prabhakar Advocate, has secured 99.66% marks in the second PUC Examination held during 2004-05. He secured 100 marks in Physics, 100 Marks in Mathematics and 99 marks in Chemistry out of 100. He has secured 243rd Rank in CET and 42nd Rank in COMED-K and secured seat in R. V. Engineering College in Computer Science. Lahari Advocates Forum wishes Master Raghu all the best in his Future career.

Miscellany

- On 11.5.2005 Mr. Aswathanarayana Reddy and Mr. K. T. Thimma Reddy, Advocates, opened their law chamber at No. 7, I Floor, Padmavathi Complex, Hospital Road, Bangalore 560 053. 98443 61164.(M)

- Recently Mr. Y. N. Sathyanarayana Rao, Advocate, shifted his law chamber, to 164/9, Girls school Road, V. V. Puram, Bangalore-560 004. Ph. 2657 3726, Mob : 9341247316.

- Recently Mr. Ramesh P. Kulkarni, opened his new law chamber at No. 32/1, First Floor, Sirur Park Road, Seshadripuram, Bangalore 560 020. Ph. (O) 23313174, (R) 23426902 Mob: 94484 73174

- During last week of March 2005 M/s. M. J. Alva & Co, Advocates shifted their law chamber to No. 54/1, I Floor, Nanjappa Road, K. H. Road Cross, Shanthinagar, Bangalore 560 027. Ph: 22211171, 22291539, Mob : 98440 23589, 98442 73798.

Foreign Tours

- Mr. N. Jaiprakash Rao, Advocate, along with his family left Bangalore, on 16.5.05 for two weeks tour of western Europe

- On 26.5.05 Mr. S. K. Nahar, Advocate, along with his family left Bangalore for six weeks tour of USA.

The Constitutional Perspectives of Judicial Reform

From page 2

Please listen to the minority view:

"The relevant extract from the conclusion recorded in Hassan's case (i.e. West Bengal poll case) has been reproduced herein above. Of course, the exact parameters of the decision and the true ratio cannot be known till the judgment containing reasons is born. As on today no one can predict what exactly will be decided by the court in Hassan's case when the judgment eventually comes to be pronounced (who can make a guess about the color or shade of the eyes of a child which is yet to be born)".

For the citizen this is a startling situation. The majority says the ratio in a 'case' applies in its full rigor. The minority view sees the 'case' as still born!

Regarding the power of the high Court the minority view records this opinion:

"Be it realized that if the High Court had not granted the order........... the High Court would have perhaps become powerless to pass any order, whatever be the justification for it, as the electoral - process would have actually commenced. Can the High Court then be faulted for passing impugned order faced as it was by an unprecedented situation like the present?"

To a lay mind it is tantalizing to understand what the Supreme Court has decided. It is, therefore, a fond hope that the Supreme Court reaches unanimity.

to be continued

Kolar Diary

- On 16.4.2005 Mr. Justice D. V. Shylendra Kumar, Judge, High Court of Karnataka, inaugurated Sri Kusuma Ramakrishna Setty memorial library hall under the auspices of Kolar District Central Advocates Association, Kolar. Mr. Justice H. N. Nagmohandas, Judge, High court of Karnataka unveiled the bust of Sri Kusuma Ramakrishna Setty, Advocate and freedom fighter in whose memory the library hall is constructed and donated by his sons Sri Kusuma Krishnamurthy and Sri Kusuma R. Muniraju Advocates. Mr. Mahipal Desai, Prinipal District & Sessions Judge, Kolar was the guest of honour at the function.

- On 22.4.05 Mr T. Rajavelu, an Advocate from Kolar, married Ms. M. Alamelu (Amala) at Mulbagal, Kolar District.

The Karnataka Advocate's Welfare Fund (Amendment) Act 2004

From page 3

2. Amendment of section 2:- In section 2 of the Karnataka Advocates Welfare Fund Act, 1983 (Karnataka Act 2 of 1985) (hereinafter referred to as the principal Act);

(1) after clause (f), the following clause shall be inserted, namely :-

"(ff)" interlocutory application includes all applications filed before any Court, Tribunal or Authority in respect of any pending or disposed of case or proceeding;"

(2) in clause (m), for the words, figures and brackets "sub-section (4) of section 18 the words, figures and brackets "sub-section (4) of section 15 of sub-section (3) of section 23A" shall be substituted.

3. Amendment of section 15:- In section 15 of the principal Act,-

"(1) for sub-section (1), excluding the provisos, the following shall be substituted, namely:-

(1) Every Advocate on the roll of the Karnataka State Bar Council practicing in the State of Karnataka shall be a member of the Fund and shall file a declaration in such form as may be prescribed along with an admission fee of rupees two thousand within one month.-

(i) in case of an Advocate who is enrolled on or after the commencement of the Karnataka Advocates welfare (Amendment) Act, 2004 (hereinafter referred to as Amendment Act 2004); or

(ii) within one month from the date of commencement of Amendment Act, 2004 in the case of Advocates already enrolled:

Provided that this provisions shall not apply to Advocates who are already members of the fund."

(2) for sub-section (1A) the following shall be substituted, namely:-

"(1A) If any Advocate who has failed to pay the balance of the admission fee referred to in the second proviso to sub-section (1) or fails to pay the admission fee within the time specified in sub-section (1) of section 15, may pay such balance admission fee as the case may be, the admission fee with a late fee of rupees fifty per month or part of a month from the Second day of April 1997 or next after the expiry of one month from the date of commencement of the Amendment Act, 2004 or one month from the date of enrollment as the case may be."

(3) after sub-section (3), the following sub-sections shall be inserted, namely:-

(4) "Every member shall pay a fee of rupees five hundred within one month next after the completion of every five years from the date of his becoming member of the fund failing which he shall be deemed to have voluntarily suspended his practice for the purpose of this Act:

Provided that a member may pay such fee within three months from the expiry of the declaration along with the penalty it shall not be construed as deemed suspension:

Provided further that a member who on the date of commencement of the Amendment Act, 2004 has completed five years of practice after becoming a member shall pay such fee within six months from the date of such commencement.

to be continued

Ready for Release

LAW INFO – 2005

A directory containing information of Lawyers in Karnataka

Pages 436+xxxiv; **price Rs. 70/-**

Published by **Lahari Advocates Forum**

Bangalore

Published by: Lahari Advocates Forum, No. 2980, "Laxmideep", 17th Cross K. R. Road, BSK II Stage, Bangalore - 560070 and
Printed at : Parimala Mudranalaya, 142/29, 10th Main Road, Srinagar, Bangalore 50. Editor : K. Suryanarayana Rao, Associate Editor : K. Suresh Babu

ಸಂವಾದ ಲಹರಿ

ಸಂಪುಟ ೬ | ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಥಿವ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಮಾಸ : ಜೇಷ್ಠ–ಆಷಾಢ ಮಾಸ | ಸಂಚಿಕೆ ೨

'PIL' ಎನ್ನುವ ಮಂತ್ರದಂಡ

ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಲಿಕೆ 1

ಪೀಠಿಕೆ : ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯೇ ಈ ಮಂತ್ರದಂಡದ ಶಕ್ತಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ 'PIL' ಪ್ರಸ್ತುತ ಇಡೀ ದೇಶದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನೆನೆದರೇ ಸಂತಸವಾಗುತ್ತದೆ. 'PIL' ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಸ್ಯಾಂಪಲ್ಸ್ :

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸೌತ್ ಎಂಡ್ ವೃತ್ತದ ಬಳಿ ಸುಮಾರು ೨೧/೨ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ನಳನಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಪಾರ್ಕ್ ಸುತ್ತಲಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಮುದನೀಡುತ್ತಾ ಕಂಗೊಳಿಸಿದೆ. 'PIL' ಇರದಿದ್ದರೆ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಕಾಡೊಂದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ವಿಲ್ಸನ್ ಗಾರ್ಡನ್ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕ್ರಿಮೆಟೋರಿಯಂನಿಂದ ಉಂಟಾದ ದುರ್ಗಂಧದಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹಲವು ತಿಂಗಳು ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಪರದಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ದುಬಾರಿಯ ಉರುವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಮೆಟೋರಿಯಂ ಅನ್ನು ದೂರದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ನಡೆದಿತ್ತು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದು 'PIL'. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಯಂತ್ರದಿಂದಾಗಿ ದುರ್ವಾಸನೆ ಬರುವುದು ನಿಂತು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತೆ ಕ್ರಿಮೆಟೋರಿಯಂ ಕಾರ್ಯ ಶುರುಮಾಡಿತು.

ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಗರಕ್ಕೆ 'ಬಯೋವಾಟರ್' ಯೋಜನೆಯೊಂದು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೬೦೦ ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ಯೋಜನೆಯ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲು ಮುಂದಾದಾಗ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಿಂದಾಗಿ ಪರದೇಶದ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆಯಲಿದ್ದ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಬಿತ್ತು. ನಂತರ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಲಮಂಡಳಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು 800 ಕೋಟಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ಉಳಿತಾಯವಾಯಿತು.

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ನಕಲೀ ಮುದ್ರಾಂಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ (ತೆಲಗಿ ಪ್ರಸಾದ) ಹಣ, ಭೂ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದ್ದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಆತಂಕಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾದದ್ದೂ 'ಪಿಲ್' ವೀರರೊಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಾಗಿ ನಕಲೀ ಮುದ್ರಾಂಕಗಳು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರಕಿತು.

ವೈದ್ಯರು ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡದಂತೆ, ಮುಷ್ಕರದ ಈ ರೋಗಕ್ಕೇ 'PIL' ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಪಿಲ್ 'ಮಂತ್ರದಂಡ' ಹಿಡಿದ ವಕೀಲರು.

ಕಾನೂನು ನೆರವು ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ನ್ಯಾಯಿಕ ಸಂಚಲನೆ (Judical activism) ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ವಿರೋಧಿ ನೆಲೆಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು (adversal litigation) ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಈ 'ಮಂತ್ರದಂಡ'ದ ಜನನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಉಳ್ಳವರಷ್ಟೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಏರುವರು ಅಂದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ದೀನ, ದುರ್ಬಲರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕೇವಲ ಕಣ್ಣೊರೆಸುವ ತಂತ್ರಗಳಾಗೇ ಉಳಿದು ಹೋಗುವಂತಾ ಅಪಾಯವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಅಂದಿನ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್, ಜಸ್ಟೀಸ್ ಭಗವತೀ ಮುಂತಾದ ಮಹನೀಯರು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ' ಪರಿಪಾಲನೆಗೆ ತೊಡಕಾಗುವ ಶೃಂಖಲೆಗಳನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಬೆರಗಾಗುವಂತಾ ನ್ಯಾಯಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ನಾಂದಿಹಾಡಿದರು. 'ಬಾಗಲ್‌ಪುರ್ ಬ್ಲೈಂಡಿಗ್' ಪ್ರಕರಣ ಇಡೀ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಬ್ಬಿಗೇ ಮಾಡಿದ 'ಕ್ಯಾಟ್‌ರ್ಯಾಕ್ಟ್' ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಆಯಿತು 'PIL' ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಬಲು ಇಷ್ಟವಾಗಿ, ಬಲಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂತು. 'ಪಿಲ್'ನ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದಿಕಾರಸ್ಥರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಬಲು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ವಾತಾವರಣ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಕವಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ ಕವನದ ಸಾಲಿನಂತೆ ''ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಪರಾರ್ಥದತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ತೊಡುಗೆ' ತೊಟ್ಟ ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳೂ 'PIL' ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸಮಯವನ್ನು ಕಬಳಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೆ.

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ 'PIL' ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಸಾಹಸಿ ವಕೀಲರಲ್ಲಿ 'PILವಾಸು' ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ಎಸ್. ವಾಸುದೇವ ಒಬ್ಬರು. ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ಸ್‌ಗಳು ಇವರ ಕಡತಗಳಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದೇ. ಬನ್ನಿ ಸದಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನೇ ಉಸಿರಾಡುವ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾದವರ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಈ ಖಂಡಿತವಾದಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗೋಣ.

ಸೂ. ರಾ. : ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹವ್ಯಾಸ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ದಿನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಿರಾ?

ವಾಸುದೇವ : ರಾಮನಾರಾಯಣ ಚೆಲ್ಲಾರಾಂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿಕಾಂ ಪದವಿ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ೧೯೭೧ ರಲ್ಲಿ ಎನ್‌ರೋಲ್ ಆದೆ. ಕಾಲೇಜು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪ್ಲೇಯರ್, ವಾಟರ್‌ಪೋಲೋ ಅಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಥ್ಲೆಟ್ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆಟಗಾರನಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನ ನೋವು ನಲಿವುಗಳನ್ನು, ಸೋಲು ಗೆಲುವುಗಳನ್ನು ಕ್ರೀಡಾ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ೫೦ ದಿನ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಲಾಯರ್ ಪಿ. ಎಸ್. ದೇವದಾಸ್ ಅವರ ಆಫೀಸ್ ಸೇರಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಶಿವಸ್ವಾಮಿಯವರ ಜತೆಗೂಡಿದೆ.

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದೆ. ಅಷ್ಟೂ ವರ್ಷಗಳು ಬಹುತೇಕ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದ, ನ್ಯಾಯಲಯ ಆವರಣದಲ್ಲೇ ಕೊಲೆಗೆ ಯತ್ನಿಸಿದ ಜಯರಾಜ್ ವಿರುದ್ಧ ತಿಗಳರ ಫ್ಯಾನ್ ಗೋಪಿ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಸೆನ್ಸೇಷನಲ್ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿತ್ತು.

ಸೂ. ರಾ. : ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರ್ಯಾಕ್ಟೀಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ವಾಸು : 'ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಫೀಲ್ಡ್' ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಅದೇ ಅಪರಾದ –ಅದೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು – ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕಡೆಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಜನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಚಿಂತನೆ, ಶ್ರಮಗಳ ಫಲ ಸಿಗುವಂತಾಗ ಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಒಳ ತುಡಿತಗಳು ಬಹುಶಃ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಅವಕಾಶಗಳು, ಗೆಲುವುಗಳು ನನಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿ 'PIL' ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಜೊತೆಗೆ ನನಗೆ ಸರಿಕಂಡ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸೂ. ರಾ. : ನಿಮಗೆ ಹೆಸರು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಯಾವುವು?

ವಾಸು : ಖಂಡಿತಾ 'ರೇವಜೀತು' ಪ್ರಕರಣ. ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ನೊಂದಾಯಿತ ಖರೀದಿ ಪತ್ರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದಂತಾ ಪ್ರಕರಣ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನೌಕರರ ವಸತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಿಂದ ೨೯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ ನಿವೇಶನದ ವಿರುದ್ಧದ 'PIL' 'ಬಯೋವಾಟರ್' ಯೋಜನೆಯ ……… 'PIL' ಬೆಳ್ಳಂದೂರ ಕೆರೆ ಕುರಿತು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ೩೮ ರೂ.ಗಳ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲು ಕಾರಣವಾದದ್ದು, ಮಂಡ್ಯ ರೈತರ ಹಿತರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆಯ ಪರವಾದ 'ಪಿಲ್'ಗೆ ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು.

ಸೂ. ರಾ. : ನೀವು ಸಲ್ಲಿಸಿದ 'PIL' ಗಳ ಪಲಿತಾಂಶಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆಯೆ?

ವಾಸು : ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವಷ್ಟೇ ನನ್ನದು. ಯಾವೊಂದು ಪಲಿತಾಂಶವು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಗೆದ್ದಾಗ ತಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗೆದ್ದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜತೆ ಸಂತಸ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸೋಲು ಅಷ್ಟೇನು ನನ್ನನ್ನು ಭಾಧಿಸಿಲ್ಲ, ಕಡೇಪಕ್ಷ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದುಕೊಂಡವರ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಡದೇ ನಾನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಸೂ. ರಾ. : 'PIL'ಗೆ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಇಂಟರೆಸ್ಟೆಡ್ ಲಿಟಿಗೇಷನ್ ಅಂತಲೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ? ನಿಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆಷ್ಟು ಸತ್ಯ.

ವಾಸು : ''ಇರಬಹುದು. ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿಗಾಗಿ ಹೂಡುವ 'PIL' ಗಳನ್ನು ನಾನೂ ಖಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ನಮಗೆ ದಕ್ಕಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಕೈತಪ್ಪಿಹೋಗ

ಪೇಟೆಂಟ್ ಕಾನೂನು – ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಔಷಧಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಜನವರಿ ೧, ೧೯೯೫ ರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳ ಬೆಲೆ ಗಗನಕ್ಕೇರಿದೆ.

ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತ ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಪೇಟೆಂಟ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಪೇಟೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಪೇಟೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ನೀಡಬಹುದು. ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಪೇಟೆಂಟ್ ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಪೇಟೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಂಟ್‌ದಾರನಿಗೆ ಹಣ ನೀಡದೆ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಯಾವ ವಿಧಾನದಲ್ಲೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಪೇಟೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಂಟ್‌ದಾರನು ಯಾವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವನೋ ಆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದು ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ ಆಗ ಪೇಟೆಂಟ್‌ದಾರನಿಗೆ ಹಣ ನೀಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಯೇ ಹೊರತೂ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕಲ್ಲ.

ಈ ಪೇಟೆಂಟ್‌ನ ಅವಧಿ ಏಳು ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ ನಂತರ ಪೇಟೆಂಟ್ ದಾರನ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪೇಟೆಂಟ್‌ದಾರ ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡದೆ ಪೇಟೆಂಟ್ ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಬಂದಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಂಟ್ ವಜಾ ಮಾಡಿ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಭಾರತದ ಪೇಟೆಂಟ್ ಕಾಯಿದೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಿಂತ ಸಮುದಾಯದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪೇಟೆಂಟ್ ಪಡೆದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ. ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ವಿದೇಶೀ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ (ಔಷಧದ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಔಷಧಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ಕಾನೂನಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಶ್ರಯವಾಗಿತ್ತು. ೧೯೭೦ರ ನಂತರ ಭಾರತದ ಔಷಧ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ೪ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಂಟ್ ಪಡೆದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಔಷಧ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಅಗ್ಗದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಔಷಧಿಗಳು ಅಮೆರಿಕಾ, ಯುರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್ ಮುಂತಾದ ಮುಂದವರಿದ ದೇಶಗಳಿಗೂ ರಫ್ತಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. ೯೦ ರಷ್ಟನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೇವಲ ೧೦ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿವೆ. ಔಷಧಿ ಬೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ೧೦ ಕಂಪನಿಗಳದ್ದೇ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ. ಈ ಲಾಭಕೋರ ವಿದೇಶೀ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಔಷಧಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಂಟಲ ಮುಳ್ಳಾಗಿದೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಭಾರತೀಯ ಔಷಧಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಪ್ರಬಲ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಮಟ್ಟ ಹಾಕಬಹುದು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸಲೀಸಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಅವುಗಳ ಕುತಂತ್ರ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗ್ಯಾಟ್ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಿಪ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಮೆರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಟಿ. ಓ. ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ೧೯೭೦ರ ಭಾರತೀಯ ಪೇಟೆಂಟ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿತು. ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಪೇಟೆಂಟ್ ನೀಡುವುದು, ಪೇಟೆಂಟ್‌ನ ಕಾಲಾವಧಿ ೭ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು, ಕಡ್ಡಾಯ ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ವಿಧಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವುದು, ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ವರ್ಕಿಂಗ್ ಆಫ್ ದಿ ಪೇಟೆಂಟ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಇದರ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಔಷಧಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಸಮಸ್ತ ಆಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಪೇಟೆಂಟ್ ಮಸೂದೆ ೧೯೯೯ ರಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡತಾಗಿದೆ.

ಜನವರಿ ೧, ೨೦೦೫ಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಪೇಟೆಂಟ್ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ – ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಪೇಟೆಂಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಔಷಧಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಅಂತ್ಯವಾಗಲಿದೆ. ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಪೇಟೆಂಟ್ ಪಡೆದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಪೇಟೆಂಟ್‌ದಾರರಿಗೆ ಗೌರವಧನ ನೀಡದೇ, ಅವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯದೇ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾರತೀಯ ಔಷಧಿಯ ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಸವಾಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಉತ್ಪಾದಕರು ವಿದೇಶೀ ಪೇಟೆಂಟ್‌ದಾರರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಗೌರವಧನ ನೀಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಔಷಧಿಗಳ ಬೆಲೆ ಗಗನಕ್ಕೇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕುಸಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಪೇಟೆಂಟ್ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧಿಗಳ ಬೆಲೆ ಕನಿಷ್ಠ ೨೦ ಪಟ್ಟು ಏರಬಹುದು.

ಇದು ದೇಶದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಬಡಜನಗಳು ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಎಂಥ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಭಾರತೀಯ ಔಷಧ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳೂ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪೇಟೆಂಟ್ ಹೊಂದಿದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೇವಲ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಭಾರತ ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಔಷಧಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಜನರನ್ನು ಶೋಷಿಸಲು ಪರವಾನಗಿ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

೧೯೯೩ರಲ್ಲಿ GATTನ ಉರುಗ್ವೇ ಸುತ್ತಿನ ಮಾತುಕತೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅಮೇರಿಕಾ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದಕ್ಕೂ Urugway Round Act ಎಂಬ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಸು ಮಾಡಿತು. ಆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೦೨(ಎ) ಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವದೇನೆಂದರೆ WTO ದ ವಿಧಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಮೆರಿಕಾದ ಕಾನೂನುಗಳ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಕಾನೂನುಗಳು ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ WTO ದ ವಿಧಿಗಳು ಅಮೆರಿಕಾ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದರೆ ಅದೇ ಅಮೆರಿಕಾವು ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು WTO ದ ವಿಧಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ WTO ದ ವಿಧಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ತನ್ನ ದೇಶದ ಹಾಗೂ ಜನಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖವಾದಂತೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಂವಿಧಾನ ರಕ್ಷಣೆ, ತನ್ನ ಔಷಧಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಏಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಬಾರದು? ಭಾರತಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಿಂತಲೂ WTO ದ ಹಿತ ಪ್ರಮುಖವೇ?

ಬರಲಿರುವ ದಿನಗಳು ಭಾರತದ ಔಷಧಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಜನರ ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಅಮೂಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ತಯಾರಕರು, ವಿತರಕರು, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಮಾರಾಟಗಾರರು, ವೈದ್ಯರು ಹಾಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಘಟಿತ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಲಾಭಕೋರ ಸ್ವಾರ್ಥಪರವಾದ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಔಷಧಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನುಂಗಿಹಾಕದಂತೆ ಅವುಗಳ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಹೊರಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸಂಘಟಿತ ಶಕ್ತಿಯ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ದಾರಿತೋರುವ ಶಾಂತಿದೂತನ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶಾಲ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯ ಪಥವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೇ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. –**ಕೆ. ಶಂಕರ್**, ಮಾಲೂರು

ಕೃತಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ಇದೇ ಮೇ ೨೫, ೨೦೦೫ ದಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧.೪೫ಕ್ಕೆ ವಕೀಲರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಕೀಲ ಮಿತ್ರ, ಕವಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೆಂ. ಪುಟ್ಟಗೌಡರು (ಬಿ. ವೆಂ. ಪು) ರಚಿಸಿದ 'ಬಿವೆಂಪು ವಚನಗಳು – ೨' ರ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭವು ನಡೆದು, ಕೃತಿಯನ್ನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಮೂರುಘಾ ಶರಣರು (ಬಸವ ಕೇಂದ್ರ, ಮುರುಘಾಮಠ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಆಶೀರ್ವಚನ ನೀಡಿದರೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರೊ. ಎನ್. ಜಿ. ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ನವರು ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಸರಳವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಹೃದ್ಯಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಲ್. ಜಗದೀಶ್, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ವಕೀಲರ ಸಂಘ ಇವರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಕೀಲರ ಸಾಹಿತ್ಯಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರೊ. ಜೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಚೊಕ್ಕವಾಗಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿತ್ತು.

(1ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

'PIL' ಎನ್ನುವ ಮಂತ್ರದಂಡ

ಬಹುದು. ಆದರೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೂಡಿದ ಎಲ್ಲ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದವು. ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಲೋಭನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಅಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಯಾವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ರಿಪೆಂಟೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲ.

ಸೂ. ರಾ. : ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಒದಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು 'PIL' ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಏನು?

ವಾಸು : ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಗು ಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ 'ಸೆನ್ಸ್'ಗಳು ಸದಾ ಜಾಗೃತ. ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮೀಡಿಯಾಗಳ ವರದಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ ಚಿಂತಕರು ನನ್ನನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ರೀತಿ 'ಸಿಂಗಲ್ ಮ್ಯಾನ್ ಆರ್ಮಿ'. ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ 'ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿದೆ' ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ಸ್ವಯಂ ನಾನೇ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ investigationಗೆ ಹೊರಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೂ. ರಾ. : ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ 'PIL' ಕೆಲಸ ಸುಲಭವಾಗಿದೆಯೇ?

ವಾಸು : ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ದಾಖಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ / ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಓಡಾಡುವ ಶ್ರಮ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೇ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಆದರೆ 'PIL' ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು.

ಸೂ. ರಾ. : 'PIL' ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತೀರಿ?

ವಾಸು : ಮಾಹಿತಿ ದಾಖಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಓಡಾಡುವ ದೈಹಿಕ ಪರಿಶ್ರಮ, ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಯದ ಜೊತೆಗೆ ಓಡಾಟದ ವೆಚ್ಚ, ಪ್ರತಿಗಳು, ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ, ಕೋರ್ಟು ಫೀಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಖರ್ಚುಗಳು ಬರುತ್ತೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರಲ್ಲೇ 'PIL' ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದರು ಅಷ್ಟೇ, 'PIL' ಸಂಬಂಧ ಫೀಸುಗಳೂ ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆಯದೇ. ಆದರೆ 'PIL' ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾದಾಗ ಸಿಗುವ ಸಂತೋಷ ಸಮಾಧಾನಗಳು ನಮ್ಮ ಶ್ರಮವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಸಂದರ್ಶನ – ಸೂತ್ರಧಾರ ರಾಮಯ್ಯ

(ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗೆ)

ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ಸಂ. ೨೬೮೦ ''ಲಕ್ಷ್ಮೀದೀಪ್'', ೧೭ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಬನಶಂಕರಿ ೨ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦೦೭೦. ಮುದ್ರಕರು: ಪರಿಮಳ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ೧೪೨/೨೯, ೧೦ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಶ್ರೀನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು–೫೦, ದೂರವಾಣಿ: ೨೬೫೨೫೫೧೬ ಸಂಪಾದಕರು: ಜಿ.ಎಸ್. ನಟರಾಜನ್, ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು: ಸೂತ್ರಧಾರ ರಾಮಯ್ಯ